

BANGERT EN OOSTERPOLDER: EEN OMMEKEER?!

Op woensdag 28 mei jl. heeft de Afdeling een voor de m.e.r.-praktijk heel belangrijke uitspraak gedaan in de zaak bestemmingsplan 'Bangert en Oosterpolder' inzake een grote woningbouwlocatie ten noordoosten van de kern Hoorn in Noord-Holland. In vijf fasen zullen maximaal 3400 woningen worden ontwikkeld. Er zijn een aantal m.e.r.-kwesties in deze zaak behandeld, die ik op hoofdlijnen hier graag wil bespreken. Maar ik raad een ieder aan om deze uitspraak vooral ook zelf te lezen, vanwege de vele consequenties ervan voor de m.e.r.-praktijk.

Steven Pieters

Eén van de bezwaren van de appellanten was dat er te weinig inrichtingsalternatieven waren opgenomen in het MER. De afdeling reageert daar als volgt op: "De vraag welke alternatieven in een concrete situatie redelijkerwijs in beschouwing dienen te worden genomen, is afhankelijk van de omstandigheden van het geval en moet mede worden beantwoord in het licht van artikel 7.10, eerste lid, aanhef en onder e, van de Wet milieubeheer." Daar voegt de Afdeling vervolgens nog aan toe: "Uit de genoemde bepalingen, in onderlinge samenhang bezien, volgt dat in een MER uitsluitend alternatieven hoeven te worden beschreven die, wat betreft de gevolgen voor het milieu die daarvan redelijkerwijs zijn te verwachten, mogelijk tot relevante verschillen kunnen leiden."

Iets verderop in deze uitspraak komt de Afdeling nog tot het volgende oordeel: "De Afdeling overweegt hierover dat in dit geval in een vroeg stadium een MER is gemaakt dat in een later stadium van de planvorming nader is aangevuld en geactualiseerd, waardoor daarop gegronde afwegingen konden plaatsvinden op een daarbij passende plaats in de keten van beslissingen. Appellanten hebben niet aannemelijk gemaakt dat de hiervoor weergegeven uitgangspunten van alternatief E uit rapport 1 als zodanig onredelijk zijn." (...) "Daarbij is tevens van belang dat uit de onder 2.4.4.1 genoemde toetsingsadviezen van de Commissie voor de m.e.r. niet blijkt dat de Commissie het ontbreken van alternatieven ten aanzien van de desbetreffende uitgangspunten als een leemte in kennis en informatie beschouwt."

De Afdeling gaat dus niet automatisch mee in een roep om meer inrichtingsalternatieven. Dus niet 'alles wat het bestemmingsplan mogelijk maakt' moet in een MER worden uitgewerkt. Inrichtingsalternatieven moeten qua milieugevolgen voldoende onderscheidend zijn, om verplichtend in het MER te

moeten worden opgenomen. Sterker nog, te veel (nutteloze) inrichtingsalternatieven leidt ertoe dat besluitnemers het overzicht kunnen verliezen en de doorwerking van het MER in de besluitvorming neemt eerder af dan toe. Ik ben erg blij dat de Afdeling hier de zijde van de besluitnemers kiest en niet die van de informatievragers, die zich heel vaak gedragen als 'rupsje-nooit-genoeg'. Met deze keuze schaarde de Afdeling zich ook achter de intentie van m.e.r.: een ondersteuningsinstrument in de bestuurlijke besluitvorming, waarbij het milieubelang door goede informatie een sterkere positie kan krijgen. En goede informatie is daarbij niet identiek aan meer informatie.

Helderheid

Deze uitspraak verschaft ook helderheid over zogenaamde 'gemengde bestemmingsplannen', dat zijn bestemmingsplannen die ten dele plan-m.e.r.-plichtig zijn en ten dele besluit-m.e.r.-plichtig. In die situatie moet sowieso voor het gehele (woningbouw)project het MER worden opgesteld en dan verwerkt – vanwege de besluit-m.e.r.-plicht, op dat moment de m.e.r.-plicht – en hoeft men naderhand niet met aanvullingen op het MER te komen bij ieder navolgend concreet bestemmingsplan. De Afdeling geeft heel helder aan dat op het eerste besluit-m.e.r.-plichtige moment alle informatie inzake het project aanwezig moet zijn en dat dan voor het gehele project de m.e.r.-plicht wordt verwerkt.

Deze uitspraak is vooral ook belangrijk voor de m.e.r.-praktijk, omdat de concreetheids- en actualiteits-eisen van de Leeuwarden-Zuid-jurisprudentie verlaten worden. Ook hoeft niet alleen een 'worst-case'-scenario beschreven te worden ("de gevolgen van wat het plan maximaal mogelijk maakt"), maar er mag in een MER met een bandbreedtebenadering worden gewerkt. Juist voor complexe ruimtelijke plannen, die in een aantal fases worden gerealiseerd,

is dat van groot belang. Uiteindelijk doet de Afdeling ook belangrijke uitspraken over de Linderveld-doctrine: in eerste instantie leek het erop dat 'alle noodzakelijke maatregelen' in het voorliggende m.e.r.-plichtige besluit moesten worden opgenomen. Die eis wordt genuanceerd door de Afdeling. Niet iedere maatregel is ook een noodzakelijke maatregel, daar moet dus goed op gelet worden. De Afdeling zegt daarover: "Voor zover de raad na een dergelijke inventarisatie tot het oordeel komt dat bepaalde maatregelen niet noodzakelijk zijn ter beperking, dan wel ter compensatie van de nadelige milieugevolgen van de voorgenomen activiteit, behoeven deze niet dwingend in het bestemmingsplan te worden voorgeschreven." Gelijk aansluitend op deze opmerking komt de Afdeling met een heel belangrijke vingervijzing: "Hetzelfde geldt voor maatregelen ten aanzien waarvan reeds op een andere wijze is verzekerd dat deze zullen worden getroffen." Hierbij kan gedacht worden aan voorwaarden die worden gesteld in de onthefingsverlening in het kader van de Flora- en faunawet of de Natuurbeschermingswetvergunningverlening.

Ik verwacht dat deze uitspraak de m.e.r.-praktijk in positieve zin zeer zal helpen.

Behandelde uitspraak:

- ABRvS, 28 mei 2008, nr. 200608226/1

Mr. S. Pieters (spieters@eia.nl), werkzaam bij de Commissie voor de m.e.r., schreef deze bijdrage op persoonlijke titel.